

Kommunalt forum

Handlingsplan för länsövergripande samverkan kring barns och ungas psykiska, sociala och fysiska hälsa

Förslag till beslut

Att godkänna Handlingsplanen för länsövergripande samverkan kring barns och ungas psykiska, sociala och fysiska hälsa.

Bakgrund

Handlingsplanen innefattar de utvecklingsområden i samverkan som bedrivs länsövergripande. Handlingsplanen och Överenskommelsen om samverkan kring barn och unga är två dokument som hör samman.

Detta är en reviderad version av den Handlingsplan som antogs 2013-11-19. Revideringen som gjorts är både av redaktionellt slag och med innehållsändringar. Handlingsplanen har kortats ned för att göra den mer tillgänglig. De texter som tagits bort finns i sin helhet i Överenskommelsen om samverkan kring barn och unga (RJL 2015/1897) Vidare innehåller handlingsplanen ett nytt stycke som beskriver Folkhälsoenhetens Strategi för jämlik hälsa. Tre utvecklingsområden har lyfts ur Handlingsplanen 2015 eftersom de är genomförda, och fyra nya har skrivits in.

Handlingsplanen är framtagen i samverkan och under ledning av strategigrupp Barn och unga. Handlingsplanen godkändes av Ledningsgruppen för samverkan Region Jönköpings län och länets kommuner (Reko-gruppen) 2015-10-20 (RJL 2015/1891).

Beslutsunderlag

Handlingsplanen för länsövergripande samverkan kring barns och ungas psykiska, social och fysiska hälsa (RJL 2015/1891).

LEDNINGSGRUPPEN FÖR SAMVERKAN
REGION JÖNKÖPINGS LÄN OCH LÄNETS KOMMUNER

Mats Bojestig
Region Jönköpings län
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anders Saldner
Region Jönköpings län
Kommunal utveckling
Tf utvecklingschef

Handlingsplan för länsövergripande samverkan kring barn och unga

För barns och ungas psykiska, sociala och fysiska hälsa

Strategigrupp barn och unga i Jönköpings län
Utbildning, socialtjänst och hälso- och sjukvård

Gäller 2016, revideras 2016-10-31

Handlingsplan

Inledning och bakgrund

Region Jönköpings län och länets 13 kommuner samverkar i en rad olika frågor inom området barn och unga. Denna handlingsplan syftar till att beskriva mål, uppdrag och aktiviteter för det länsövergripande utvecklingsarbetet i samverkan kring barns hälsa i Jönköpings län under 2015 och 2016. Målgruppen för handlingsplanen är barn 0-18 år.

Handlingsplanen utgår från barnkonventionen. Det är dessa rättigheter som ska införlivas i sättet att tänka, arbeta och möta barnen och familjerna. Syftet är att stärka ett arbetssätt där barnets bästa alltid ska vara vägledande i varje beslut. Barns delaktighet och inflytande ska stärkas.

I det gemensamma arbetet med barns hälsa avses psykisk, social och fysisk hälsa. Dessa områden korrelerar med varandra på så sätt att hälsa/ohälsa inom ett område ofta påverkar övriga områden positivt respektive negativt. Samverkande verksamheter har i olika hög grad ansvar för dessa områden i barnens liv och för de barn som har omfattande behov inom samtliga områden finns det oftast också behov av insatser från flera verksamheter. Denna handlingsplan är ett verktyg för att få en överblick och en struktur över länets gemensamma satsningar för barn. Samtliga länsövergripande utvecklingsarbeten i samverkan som ingår i detta dokument beslutas och följs upp av **Strategigrupp Barn och unga** inom ledningssystemet för samverkan i Region Jönköpings län. Beskrivning av Ledningssystemet, huvudmännens ansvarsfördelning samt rutiner för samordnad individuell plan finns i Överenskommelsen om samverkan mellan Region Jönköpings län och kommunerna i länet. Länk till: [Överenskommelsen om samverkan barn och unga](#)

Länsgemensamma satsningar för barn och unga

Revidering 2015

I oktober 2015 reviderades handlingsplanen. Tre utvecklingsområden lyftes ur handlingsplanen eftersom de ansågs permanentade eller integrerade i verksamheterna.

Barnahus permanentades 2015.

Barn som anhöriga har integrerats i verksamheterna

SIP – samordnad individuell plan har integrerats i verksamheterna

För dessa områden gäller gängse rutiner för avvikelshantering

Pågående gemensamma satsningar kring barns och ungas hälsa i Jönköpings län

Nedan följer en sammanställning av pågående satsningar.

FAKTA-grupper kring barns och ungas psykiska hälsa

I FAKTA-grupperna sker en samverkan mellan kommun och Region Jönköpings län för att utforma ett kunskapsstöd för regionen och kommunerna i Jönköpings län.

Kunskapsstödet skall vara ett länsgemensamt beslutsstöd för samverkan i handläggning av barn med psykisk ohälsa, och är ett konsensusdokument kring uppdragsfördelning mellan verksamheterna (vem gör vad och när inom befintliga uppdrag och ramar).

Dokumenterna utgår från SKL:s kunskapsammansättning ”Rätt insatser på rätt nivå för barn och ungdomar med psykisk ohälsa”, aktuell lagstiftning, nationella vårdriktlinjer samt Barnkonventionen.

FAKTA-dokumenterna är kortfattade, praktiskt inriktade och uppbyggda kring dokumentens gemensamma rubriker. Dokumentet skall även innehålla lättillgängliga länkar för fördjupningsområdet med viktig information. Samtliga FAKTA-dokument kring barn och unga beräknas vara klara 2017. För mer information, länk till:

[FAKTA dokument Jönköpings län](#)

Barn- och ungdomshälsan i Jönköpings län

Det har i Jönköpings kommun startat en integrerad (socialtjänst och hälso- och sjukvård) första linjen-verksamhet för barn och unga 6-18 år med lindrig till medelsvår psykisk ohälsa. Namnet på enheten är Barn- och ungdomshälsan och upptagningsområdet är Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner. I augusti 2014 startade Höglandets länsdel med sex kommuner en liknande verksamhet med Region Jönköpings län som huvudman där kommunerna (skola och socialtjänst) bidrar med medel för vissa tjänster.

Strategigrupp Barn och unga fortsätter att följa upp till dess att Södra länsdelen med fyra kommuner etablerat en enhet under 2016.

För mer information, länk till [Barn och ungdomshälsan i Jönköpings län](#)

Hälsosamtal i skolan

Eleverna erbjuds hälsosamtal fyra gånger under sin skoltid, och sedan 2004 bedrivs ett forsknings- och utvecklingsarbete inom detta område i samverkan mellan länets kommuner och Region Jönköpings län. Hälsosamtalen är en hälsofrämjande metod som också ger stöd i att tidigt upptäcka ohälsa.

Skolsköterskor i länet har efterfrågat en digital lösning för att underlätta utdata från hälsosamtalens enkäter. Ett utvecklingsarbete kring detta pågår inom Regionen med uppdrag att implementera en digital lösning i länets kommuner 2016. Länk till:

[Hälsosamtal i skolan](#)

Samverkan mellan förskolan och barnhälsovården

I modellområdesarbetet 2019 – 2012 identifierades behov av att förbättra samverkan mellan förskolan och barnhälsovården för de små barnen. Med anledning av detta startades 2013 ett länsövergripande utvecklingsarbete mellan förskolan och barnhälsovården kring tidig upptäckt och tidiga insatser i samverkan. Barndialogens koordinator, barnhälsovårdens utvecklingsenhet, förskolestrategen i Jönköpings kommun och länsamordnaren för barns och ungas psykiska hälsa bildade en utvecklingsgrupp och bjöd in förskolechefer och vårdenhetschefer i barnhälsovården för att påbörja en dialog med syfte att utveckla ett nytt gemensamt formulär som verktyg i samverkan. Formuläret fick namnet ”Mitt barn” och blev klart i årsskiftet 2013/2014. Implementeringsarbetet pågår under 2014 och 2015 med inspirations- och uppföljningsträffar. Tanken är att formuläret utvärderas och vid behov revideras 2015 eller 2016. Länk till:

[Barndialogen Samverkan förskolan och barnhälsovården](#)

Hälsoundersökning av placerade barn

Region Jönköpings län och kommunerna i länet har beslutat om riktlinjer för hälsoundersökningar av barn som placeras enligt Socialtjänstlagen. Forskning har visat att placerade barns behov av både medicinsk och psykiatrisk undersökning samt uppföljning av hälsotillstånd måste prioriteras. Riktlinjerna och avtalet har utarbetats i samråd med Region Jönköpings län och länets 13 kommuner.

Riktlinjerna gäller barn i åldrarna 0 till och med 17 år som är placerade i familjehem, på hem för vård eller boende (HVB) eller särskilda ungdomshem. För att säkra att barn som placeras av socialtjänsten utanför hemmet får ett optimalt omhändertagande vad gäller sjukvårdsbehov bör en hälsoundersökning av barnen genomföras. Uppföljnings- och revideringsarbete ska påbörjas årsskiftet 2014/2015 för att undersöka att riktlinjerna används och samstämmer med barnens behov.

För mer information, länk se: [Hälsoundersökning för placerade barn](#)

Barn med social problematik och psykisk ohälsa

Hälso- och sjukvården samt socialtjänsten i länet startade i oktober 2014 ett utvecklingsarbete avseende ansvarsfördelning för placerade barn med social

problematik och psykisk/fysisk ohälsa. Syftet är att forma en gemensam överenskommelse som ska vara till stöd för verksamheterna där målet är att barn i behov av både sociala- och hälso- och sjukvårdande insatser under placeringen ska få bästa möjliga vård. Överenskommelsen beräknas vara klar årsskiftet 2015/2016

Psykologutredningar

Under många år har frågan om ansvarsfördelning gällande barn med neuropsykiatrisk problematik varit aktuell. Frågan gäller vem som ska utföra den primära psykometriskt mätbara metoden för att objektivt bedöma barnets förmågor. Eftersom frågan inte kunnat lösas trots flera försök har ärendet lyfts till Strategigrupp barn och unga. Hösten 2014 tillsattes en arbetsgrupp bestående av chefer inom hälso- och sjukvård och utbildningsförvaltningen för att upprätta en överenskommelse där ansvarsfördelningen förtydligas. Överenskommelsen beräknas vara klar årsskiftet 2015/2016.

Strategi kring delaktighet och inflytande för barn och unga

Under 2015 kommer ett utvecklingsarbete starta med avsikt att skapa en struktur med brukarföreningarna särskilt kring barn och unga. Planeringen kommer även att omfatta arbete i exempelvis fokusgrupper med barn, i frågor som har bäring på de utvecklingsarbeten som pågår eller planeras starta. Folkhälsoenheten inom Regionens Hälsa- och sjukvård ansvarar för planeringen och genomförandet.

Avvikelse i samverkan

Ett viktigt område för ledningssystemet är att förtydliga och förbättra avvikelshantering i samverkan. Strategigrupperna har fått i uppdrag att tydliggöra rutinerna som redan finns för avvikelshantering. Rutinerna ska vara klara senast årsskiftet 2015/2016 då de läggs ut på Regionens och kommunernas gemensamma webbsida www.plus.rjl.se/samverkan.

Folkhälsoenhetens Regionala strategi och handlingsplan för jämlik hälsa

En regional strategi med handlingsplan för jämlik hälsa är framtagen i bred samverkan med lokala och regionala aktörer. Den heter ”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län” och antogs av Regionfullmäktige i oktober 2015. De övergripande målen är:

- Livsvillkoren har förbättrats för alla invånare i Jönköpings län
- Skillnaderna i hälsa har minskat mellan olika grupper.
- Invånarna har förbättrade förutsättningar att själva främja sin hälsa

Det finns ett specifikt handlingsområde för barn, unga och unga vuxnas livsvillkor och hälsa. Aktiviteterna i handlingsområdet är anpassade till struktur och innehåll för såväl överenskommelsen om samverkan mellan kommunerna och Region Jönköpings län, som till strategigruppens handlingsplan för barn och unga. Även

andra handlingsområden berör handlingsplan barn och unga, såsom statistik och analys, medborgarmedverkan och hälsoekonomi. Inom området samhällsplanering och närmiljö finns aktiviteter som vänder sig till barn och unga. Likaså inom området försörjning och sysselsättning.

Strategi kring delaktighet och inflytande för barn och unga

Under 2015 kommer ett utvecklingsarbete starta med avsikt att skapa en struktur med brukarföreningarna särskilt kring barn och unga. Planeringen kommer även att omfatta arbete i exempelvis fokusgrupper med barn, i frågor som har bäring på de utvecklingsarbeten som pågår eller planeras starta. Folkhälsoenheten inom Regionens Hälsa- och sjukvård ansvarar för planeringen och genomförandet.

MATRIS över utvecklingsåtgärder

Matris över pågående utvecklingsåtgärder. Uppföljning av utvecklingsområdena görs av **Strategigrupp Barn och unga**.

OMRÅDE	VERKSAM HETER	MÅL	MÅTT	AKTIVITET	FÄRDIGT
Samverkans dokument FAKTA	H o S Socialtjänsten Skolan	Barn får rätt stöd på rätt nivå i rätt tid	Avvikelse rapportering	10 Tvär professionella arbetsgrupper/ dokument	Samtliga dokument klara 2017
Barn- och ungdomshälsa	H o S Socialtjänst Skola	Hög tillgänglighet för barn med lindrig psykisk ohälsa	Antal barn med ohälsa som söker hjälp	Barn och ungdoms hälsa enhet/länsdel tre mottagningar	Fullt utbyggt 2016
Hälsosamtal elevhälsa	Skola H o S	Tidig upptäckt	Antal barn med ohälsa	Digital lösning	2016
Samverkan BHV Förskolan	H o S Skolan	Tidig upptäckt Tidig insats för barn i behov av stöd	Avvikels rapportering	Tillämpning av ”Mitt barn” formuläret Rutiner för samverkan	2016 Ev. fortsatt uppföljning
Hälsoundersökning för placerade barn	H o S socialtjänst	Hälsoundersökning för alla barn som ska placeras SoL eller LVU	Antal barn aktuella för placering. Vidare remittering	Revidering av avtalet	2016
Samverkan social tjänst och Hälso- och sjukvård	H o S socialtjänst	Placerade barn i behov av sjukvård ska få det genom hem eller vårdlandstinget	Avvikelse-rapportering. Uppföljning HVB enkäten	Utarbeta överenskommelse och rutiner	2016

Skolnärvaro	Skola Socialtjänst H o S		Frånvaro rapportering	Utarbeta rutiner för samverkan vid skolfrånvaro	2017
Psykologutredning i skolan	Skola H o S	Barn får rätt stöd på rätt nivå	Avvikelse rapportering	Tydlig ansvarsfördelning	2016
Nyanlända barn	Skola Socialtjänst H o S	Barn får rätt stöd på rätt nivå	Avvikelse rapportering	Tydliggöra ansvarsfördelning	2016
Ensamkommande barn med psykisk ohälsa	Skola Socialtjänst H o S	Barn får rätt Stöd på rätt nivå	Avvikelse rapportering	Tydliggöra ansvarsfördelning	2016
Ärendegång för Strategigrupp barn	Berednings Gruppen Strategigrupp Barn	Medarbetare och Chefer kan inhämta tydlig beskrivning av ärendegången	Antal ärenden till och från beslutsnivåerna	Tydlig beskrivning över ärendegången till och från Strategigrupp Barn	2015
Mål och mått för varje utvecklingsområde	Strategigrupp Barn			Statistiker, forskare utarbetar mål och mått	2016
Uppföljningsplan för Strategigrupp barn	Berednings gruppen Strategigrupp Barn			”Årshjul”	2015
Strategi kring delaktighet och inflytande för barn	Folkhälso- avdelningen			Handlingsplan för barns och ungas delaktighet	2016

**Strategigrupp barn och unga
Revidering Jönköping 2015-10-20
Ledningsgruppen för samverkan
Revidering Jönköping 2015-10-**

Datum
Underskrifter

Underskrift

Anders Saldner

Mats Bojestig

Handlingsplanen är sammanställd av Marie Rahlén-Altermark på uppdrag av Strategigrupp Barn och unga samt ledningsgruppen för samverkan.